

รายงานผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบจังหวัดนครนายก
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายก

คำนำ

รายงานผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ จังหวัดนครนายก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ฉบับนี้ สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายกได้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครนายก ในด้านการศึกษา สภาพความเป็นอยู่ ปัญหาด้านแรงงาน การได้รับความคุ้มครองด้านแรงงาน เป็นต้น โดยวิธีการลงพื้นที่ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 287 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่สนใจได้รับทราบสถานการณ์และนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการนี้ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจทั่วไป หากมีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงาน สามารถแจ้งแก่สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายกได้ เพื่อจะนำคำแนะนำเหล่านั้นไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาเนื้อหาในรายงาน ครั้งต่อไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายก

สิงหาคม 2566

สารบัญ

คำนำ.....	1
สารบัญ.....	2
บทสรุปผู้บริหาร	6
สรุปผลการสำรวจ	11
1. ผลการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ	11
1.1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ	11
1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ	13
1.2.1 ด้านเศรษฐกิจ	13
1.2.2 ด้านสังคม	14
1.2.3 ด้านสุขภาพ	15
1.2.4 ด้านความปลอดภัย	16
1.2.5 ด้านสภาพแวดล้อม	16
1.2.6 ด้านการทำงาน	16
1.2.7 ด้านอื่นๆ.....	17
1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ	18
1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ	19
1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ	20
1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ	21
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ	23
2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลทั่วไป.....	23
2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ	25
2.2.1 ด้านเศรษฐกิจ	25
2.2.2 ด้านสังคม	26
2.2.3 ด้านสุขภาพ	27
2.2.4 ด้านความปลอดภัย	28
2.2.5 ด้านสภาพแวดล้อม	28
2.2.6 ด้านการทำงาน	29
2.2.7 ด้านอื่นๆ.....	30
2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลการได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม.....	31
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความพร้อมและศักยภาพ	32
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลปัญหาด้านแรงงาน	34
2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ	35
3. ผลการวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	37

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ	38
5. ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ	40
ภาคผนวก.....	41

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ.....	11
ตารางที่ 2	ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ	12
ตารางที่ 3	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ	13
ตารางที่ 4	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน)	14
ตารางที่ 5	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม	15
ตารางที่ 6	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ	15
ตารางที่ 7	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย	16
ตารางที่ 8	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม	16
ตารางที่ 9	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน	17
ตารางที่ 10	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ	17
ตารางที่ 11	ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ	18
ตารางที่ 12	ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ	19
ตารางที่ 13	ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม ...	19
ตารางที่ 14	ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม	20
ตารางที่ 15	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ	21
ตารางที่ 16	ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	21
ตารางที่ 17	ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน	21
ตารางที่ 18	ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ	22
ตารางที่ 19	ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป	23
ตารางที่ 20	ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป	24
ตารางที่ 21	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป	25
ตารางที่ 22	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป	26
ตารางที่ 23	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป	27
ตารางที่ 24	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป	27
ตารางที่ 25	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป	28
ตารางที่ 26	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป	29

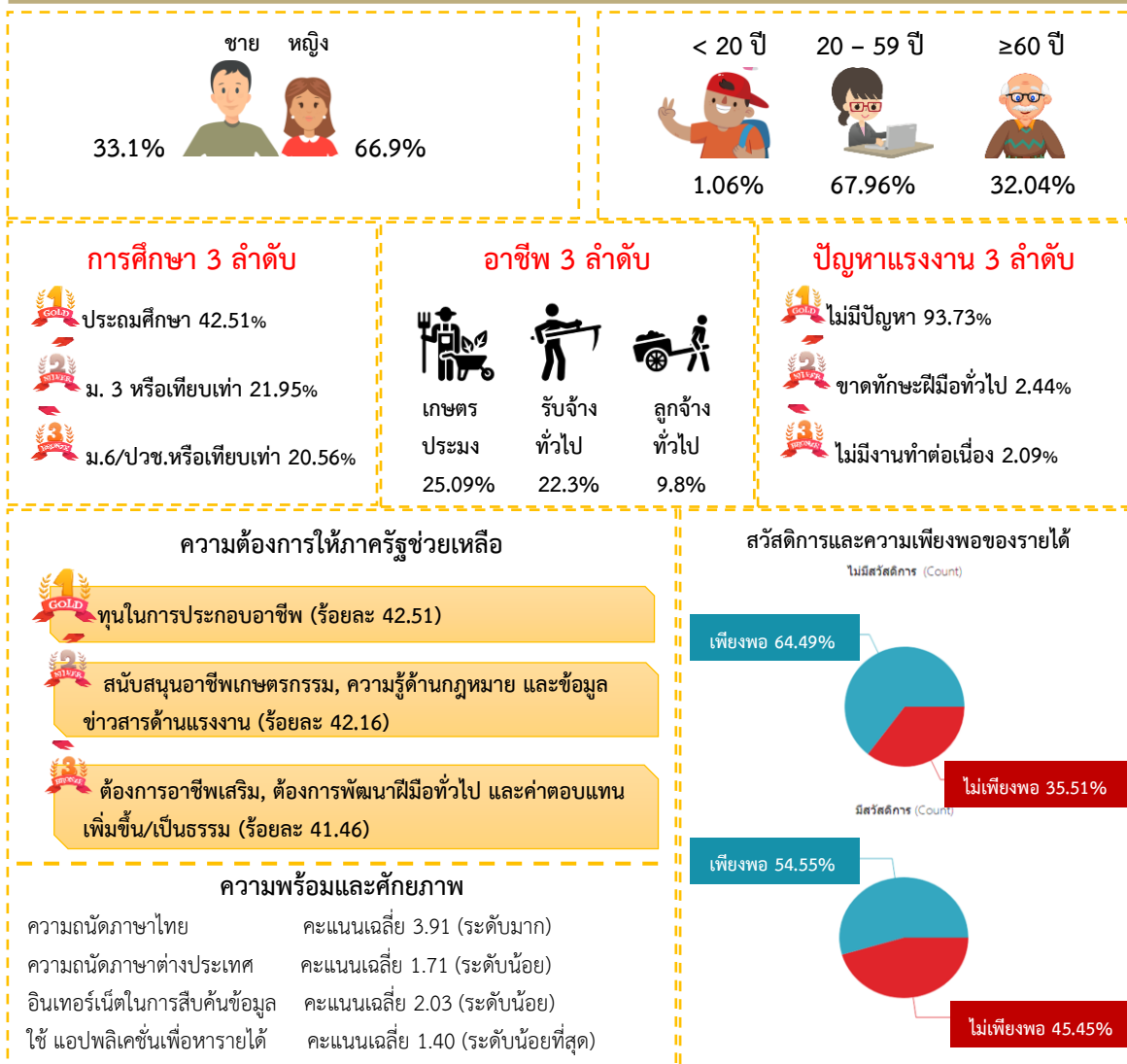
ตารางที่ 27 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	30
ตารางที่ 28 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	30
ตารางที่ 29 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	31
ตารางที่ 30 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	33
ตารางที่ 31 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	33
ตารางที่ 32 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงาน รับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	34
ตารางที่ 33 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้าง ทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	35
ตารางที่ 34 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	35
ตารางที่ 35 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ จำแนกตาม แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป.....	36
ตารางที่ 36 การวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	37
ตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ.....	38
ตารางที่ 38 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ	40

ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดแรงงานนอกระบบ และสำรวจแรงงาน นอกระบบจังหวัดนครนายก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

คะแนนเฉลี่ยดัชนีทั้ง 8 ด้าน ของแรงงานนอกระบบจังหวัดนครนายกเท่ากับ 58.48

อันดับ 1 ด้านสุขภาพ	อันดับ 2 ความพร้อม และศักยภาพ	อันดับ 3 ด้านเศรษฐกิจ	อันดับ 4 ด้านสังคม	อันดับ 5 ด้านอื่น ๆ	อันดับ 6 ด้าน สภาพแวดล้อม	อันดับ 7 ด้านการ ทำงาน	อันดับ 8 ด้านความ ปลอดภัย
ดัชนี 60.66 คะแนน	ดัชนี 60.16 คะแนน	ดัชนี 60.12 คะแนน	ดัชนี 59.48 คะแนน	ดัชนี 59.28 คะแนน	ดัชนี 58.69 คะแนน	ดัชนี 56.09 คะแนน	ดัชนี 53.33 คะแนน
น้ำหนัก ร้อยละ 6.29	น้ำหนัก ร้อยละ 6.86	น้ำหนัก ร้อยละ 8.99	น้ำหนัก ร้อยละ 7.68	น้ำหนัก ร้อยละ 11.27	น้ำหนัก ร้อยละ 13.92	น้ำหนัก ร้อยละ 19.86	น้ำหนัก ร้อยละ 25.14

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ

บทสรุปผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไป

แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจจำนวนทั้งหมด 287 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.90 เพศชายร้อยละ 33.10 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดร้อยละ 47.39 มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงาน อายุระหว่าง 20 - 59 ปี ร้อยละ 67.67 โดยแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 42.51 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 7.67 ที่จบการศึกษาปริญญาตรี โดยแรงงานนอกระบบประกอบอาชีพ เกษตรกร/ประมงน้ำจืดมากที่สุด ร้อยละ 25.09 รองลงมา คือแรงงานรับจ้างทั่วไปร้อยละ 22.30 โดยแรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนมากจะทำงานในฐานะลูกจ้าง ร้อยละ 56.79 รองลงมาคือประกอบ ธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มียู่อจ้าง ร้อยละ 24.74 นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.94 มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว และร้อยละ 26.48 มีอาชีพมากกว่า 1 อาชีพ และมีร้อยละ 54.01 ไม่เคยประกอบอาชีพในระบบมาก่อน มีร้อยละ 45.99 ที่เคยประกอบอาชีพในระบบมาก่อน โดยเหตุผลส่วนใหญ่ที่ทำให้เปลี่ยนมาทำงานนอกระบบ ได้แก่ ต้องการอิสระร้อยละ 21.21 ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า ร้อยละ 12.88 สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย ร้อยละ 11.36 สำหรับด้านความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ ส่วนใหญ่แล้ว กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.13 ไม่มีความต้องการทำงานในระบบหรือองค์กรที่มีสวัสดิการ

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า แรงงานนอกระบบมีรายได้รวมเฉลี่ยเท่ากับ 10,498.95 บาทต่อเดือน โดยร้อยละ 48.08 ที่มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน โดยแต่ละคนมีจำนวนคนที่ร่วมใช้จ่ายส่วนใหญ่ อยู่ที่ 2 คน ร้อยละ 34.49 และตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 30.31 ซึ่งร้อยละ 35.89 ของแรงงานนอกระบบที่ สรุวจมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย แรงงานนอกระบบร้อยละ 52.96 มีภาระหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืม เงินในระบบ นอกจากนี้ แรงงานนอกระบบร้อยละ 38.68 ได้รับรายได้เป็นรายงวด/รายครั้ง โดยร้อยละ 24.39 ระบุว่ารายได้จากการทำงานที่ได้รับไม่มีความคุ้มค่า ซึ่งส่วนมากระบุว่าไม่คุ้มค่าเนื่องจากการทำงานหนัก เกินไป เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 68.64 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมาย มีเพียงร้อยละ 31.36 ที่ตั้งเป้าหมาย และเกือบทั้งหมดของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่า ทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ด้านสังคม พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.32 มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ รองลงมาคืออยู่อาศัยกับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 10.45 เมื่อสอบถามถึงปัญหา ความขัดแย้งกับครอบครัว ชุมชน หรือที่ทำงานพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 98.95 อยู่ในสังคมอย่างสงบสุขไม่มี ปัญหาทะเลาะและขัดแย้งกับใคร มีเพียงร้อยละ 1.05 ที่มีปัญหา โดยมีปัญหาเรื่องงานและเรื่องอื่น ๆ

ด้านสุขภาพ พบว่า แรงงานนอกระบบ ร้อยละ 98.61 มีสภาพร่างกายปกติ มีเพียง ร้อยละ 1.39 ที่มีความพิการ ซึ่งร้อยละ 50.00 ของผู้พิการเป็นผู้พิการทางการเห็น รองลงมาเป็นผู้พิการ ทางการเคลื่อนไหวและการได้ยิน ร้อยละ 25.00 ของผู้พิการทั้งหมด นอกจากนี้ ยังพบว่า แรงงานนอกระบบ ที่ได้รับการสำรวจโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 92.68 ไม่มีโรคประจำตัว และกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาพจากการ ทำงานร้อยละ 12.54 ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความปวดเมื่อยจากการทำงาน

ด้านความปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.16 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บ จากการปฏิบัติงาน สำหรับด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินจากการทำงาน แรงงานนอกระบบ ทั้งหมดไม่เคยประสบเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค ไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการ มีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม มีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม มีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอ มีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง และมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น

ด้านการทำงาน พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนมาก ร้อยละ 89.93 ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ มีเพียงร้อยละ 10.07 ที่มีปัญหา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพระบุว่า มีปัญหาในเรื่องการทำงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมากที่สุด ร้อยละ 3.82

ด้านความพร้อมและศักยภาพแรงงานนอกระบบ มีความพร้อมในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ในระดับปานกลางขึ้นไป ร้อยละ 79.44 แต่มีความพร้อมในระดับน้อยจนถึงไม่สามารถทำได้ ใน 3 เรื่อง ได้แก่ การใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ร้อยละ 64.11 การใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ร้อยละ 56.79 และการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ร้อยละ 60.63 ในส่วนของด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความชำนาญและมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพพบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจมีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการมากที่สุด ร้อยละ 16.03 ซึ่งส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานขาย รองลงมาได้แก่ ทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 13.52 ซึ่งส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานปูน ทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 6.63 ทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 3.83 และทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้าร้อยละ 3.48

ด้านอื่น ๆ พบว่า ใน 24 ชั่วโมงหรือ 1 วันกลุ่มตัวอย่างมีการแบ่งสัดส่วนเวลางานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 7.71 ชั่วโมงต่อวัน แบ่งอีกประมาณ 7.03 ชั่วโมงเพื่อพักผ่อน ซึ่งร้อยละ 92.86 ของแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจ มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ และร้อยละ 96.17 ระบุว่ามีความว่างกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ นอกจากนี้ ในเรื่องของชีวิตการทำงานพบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ร้อยละ 99.30 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิตการทำงานพบว่าแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจร้อยละ 41.34 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ส่วนอีกร้อยละ 38.87 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือการมีรายได้เพิ่มขึ้น

ปัญหาด้านแรงงาน

ปัญหาด้านแรงงานพบว่า ร้อยละ 93.73 ของแรงงานนอกระบบไม่มีปัญหาด้านแรงงานสำหรับแรงงานนอกระบบที่ระบุว่าปัญหาด้านแรงงานพบว่าปัญหาเรื่องการขาดทักษะฝีมือทั่วไปมากที่สุด ร้อยละ 2.44 รองลงมาเป็นงานไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 2.09 นอกจากนี้ยังได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบในภาพรวม แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ที่ตนเองประสบ มีงานทำอย่างต่อเนื่อง มีรายได้มั่นคง มีความรู้เรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ ได้รับการคุ้มครอง และสามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคม ซึ่งความคิดเห็นส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจมีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในทุนในการประกอบอาชีพมากที่สุด ร้อยละ 42.51 รองลงมาร้อยละ 42.16 ต้องการให้สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม ความรู้ด้านกฎหมาย และข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน และอันดับ 3 ร้อยละ 41.46 ต้องการอาชีพเสริม ต้องการพัฒนาฝีมือทั่วไป และค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม

ผลการวิเคราะห์ภาพรวมในกลุ่มอาชีพที่น่าสนใจ

ประเด็นสำคัญด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบคือรายได้และสวัสดิการ พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 54.55 และ ร้อยละ 45.45 ตามลำดับ) และในกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 64.49 และ 35.51 ตามลำดับ)

จากการประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบมีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “น้อย” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.26 โดยมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “มาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 3.91 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลในระดับ “น้อย” ที่คะแนนเฉลี่ย 1.71 และ 2.30 ตามลำดับ และความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ในระดับ “น้อยที่สุด” ที่คะแนนเฉลี่ย 1.40

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบคุณภาพชีวิตโดยรวมแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครนายกเฉลี่ยทั้ง 8 ด้าน เท่ากับ 58.48 โดยให้คะแนนด้านสุขภาพมากที่สุด (60.66 คะแนน) รองลงมาคือ คะแนนด้านความพร้อมและศักยภาพ (60.16 คะแนน) และคะแนนด้านเศรษฐกิจ (60.12 คะแนน) ตามลำดับ และให้คะแนนด้านความปลอดภัยต่ำที่สุด (53.33 คะแนน) นอกจากนี้ แรงงานนอกระบบให้ความน้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยมากที่สุด (ร้อยละ 25.14) รองลงมาคือด้านการทำงาน (ร้อยละ 19.86) และด้านสภาพแวดล้อม (ร้อยละ 13.92) ตามลำดับ และให้ความสำคัญด้านสุขภาพต่ำที่สุด (ร้อยละ 6.29)

ด้าน	น้ำหนัก	คะแนน
ด้านเศรษฐกิจ	8.99	60.12
ด้านสังคม	7.68	59.48
ด้านสุขภาพ	6.29	60.66
ด้านความปลอดภัย	25.14	53.33
ด้านสภาพแวดล้อม	13.92	58.69
ด้านการทำงาน	19.86	56.09
ด้านความพร้อมและศักยภาพ	6.86	60.16
ด้านอื่น ๆ	11.27	59.28
รวม 8 ด้าน	58.48	

ปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการ

1. ไม่มีกรอบในการสำรวจ โดยกำหนดเพียงจำนวนตัวอย่างที่ต้องสำรวจ แต่ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องสำรวจอาชีพใด ช่วงอายุใด จำนวนเท่าไร ทำให้ผู้สำรวจหรืออาสาสมัครแรงงานจะเลือกสำรวจบุคคลใกล้ตัว กลุ่มอาชีพใดอาชีพหนึ่ง กลุ่มผู้ว่างงาน หรือผู้สูงอายุที่อยู่ติดบ้านไม่ได้ประกอบอาชีพ เป็นต้น เพื่อให้ครบตามจำนวนเป้าหมาย ทำให้การสำรวจกระจุกตัวเฉพาะกลุ่มคนบางกลุ่ม ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้ไม่สามารถสะท้อนคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบทั้งหมดในพื้นที่ได้
2. เกิดข้อมูลอคติ (Bias) ในกระบวนการสำรวจและการประมวลผล ซึ่งมีสาเหตุจากแบบสอบถามที่มีจำนวนคำถามมากเกินไปและมีรายละเอียดที่คล้ายกันทำให้ผู้สำรวจและผู้ได้รับการสำรวจเข้าใจความหมายผิดไปจากที่ผู้ออกแบบสอบถามต้องการ มีการสำรวจและตอบแบบสำรวจตามทัศนคติของตน ทำให้เกิดข้อมูลอคติ (Bias) หรือข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง
3. ระบบประมวลผลอยู่ระหว่างปรับปรุง ซึ่งที่ส่งผลให้การจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบเกิดความผิดพลาดในข้อมูลบางส่วนได้
4. มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จำนวนมาก เนื่องจากจำนวนข้อคำถามที่มากและมีการถามข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญ เช่น เลขบัตรประจำตัวประชาชน ทำให้ผู้สำรวจหมดความตั้งใจในการตอบแบบสอบถาม หรือเกิดความกังวลและไม่ไว้วางใจในการให้ข้อมูล กลัวภาครัฐนำข้อมูลรายได้ไปคำนวณภาษีเงินได้ กลัวทำให้เสียผลประโยชน์บางอย่างที่ตนเคยได้รับ หรือในบางกรณีไม่เชื่อถือในตัวผู้สำรวจและมองว่าผู้สำรวจเป็นมิฉฉาชีพ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ มาพิจารณาอีกครั้งว่ายังคงมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูลรายละเอียดของแรงงานนอกระบบด้วยวิธีการสำรวจอยู่หรือไม่ หรือควรเปลี่ยนมาใช้ในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศร่วมกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกกระทรวง เนื่องจากในปัจจุบันหลายหน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดที่มีมาตรฐานและมีความน่าเชื่อถือ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของผู้สมัครเป็นผู้ประกันตนมาตรา 40 หรือข้อมูลของกระทรวงการคลัง การลงทะเบียนผู้ซื้อผู้ขายในโครงการคนละครึ่ง บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ TPMAP เป็นต้น
2. ในกรณีที่งบประมาณมีจำนวนจำกัดและมีแนวโน้มลดลงทุกปี จึงควรมีการพิจารณากำหนดกรอบการสำรวจที่แคบลง เพื่อให้ข้อมูลความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น เช่น การสำรวจเพียงบางกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับนโยบาย อาชีพมุ่งหมายที่กระทรวงต้องการพัฒนาหรือช่วยเหลือให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
3. ควรมีการพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีข้อคำถามลดลง โดยพิจารณาให้คำถาม 1 ข้อ สามารถสะท้อนคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบให้ได้มากกว่า 1 ด้าน
4. ควรมีการปรับปรุงรูปแบบหรือเทคโนโลยีเหมาะสมในการพื้นสำรวจ เช่น แบบสำรวจออนไลน์ที่ไม่ซับซ้อนและเหมาะสมกับอาสาสมัครแรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
5. ควรมีการบูรณาการร่วมกับสำนักนโยบายแรงงานนอกระบบ ซึ่งปัจจุบันมีการจัดทำระบบจัดเก็บทะเบียนแรงงานนอกระบบเพื่อรองรับร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. ...
6. ควรมีการพิจารณารูปแบบการนำเสนอข้อมูลว่าควรจัดทำข้อมูลรายงานในลักษณะรูปเล่มรายงานทั้งแบบเอกสารและไฟล์ PDF เนื่องจากปัจจุบันกองเศรษฐกิจการแรงงานมีระบบการแสดงผล (Dashboard) ที่ผู้ใช้สามารถค้นหาหรือนำออก (Export) เฉพาะข้อมูลที่ต้องการ ได้แล้ว จึงควรปรับเปลี่ยนจากรายงานรูปเล่มเป็นเพียง Infographic และบทสรุปผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้ข้อมูลได้ถูกนำไปใช้ในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น

สรุปผลการสำรวจ

1. ผลการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจจำนวนทั้งหมด 287 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.90 เพศชายร้อยละ 33.10 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดร้อยละ 47.39 มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงาน อายุระหว่าง 20 - 59 ปี ร้อยละ 67.96 โดยแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 42.51 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 7.67 ที่จบการศึกษาปริญญาตรี โดยแรงงานนอกระบบประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืดมากที่สุด ร้อยละ 25.09 รองลงมา คือแรงงานรับจ้างทั่วไปร้อยละ 22.30 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
เพศ	
เพศชาย	33.10
เพศหญิง	66.90
สถานภาพ	
โสด	47.39
สมรส	39.37
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	13.24
อายุ	
อายุน้อยกว่า 20 ปี	1.06
อายุระหว่าง 20 – 59 ปี	67.96
อายุมากกว่า 60 ปี	32.04
วุฒิการศึกษาสูงสุด	
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	42.51
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	21.95
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	20.56
อนุปริญญา/ปวส.	6.97
ปริญญาตรี	7.67
กำลังศึกษา	0.35
การประกอบอาชีพ	
ว่างงาน	5.23
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	0.70
ลูกจ้างทำงานบ้าน	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	22.30
แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล	0.70
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	25.09
พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย	9.41
คนขับรถรับจ้าง	0.35

รายการ	ร้อยละ
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก	5.92
ฟรีแลนซ์/อิสระ	3.14
ทำงานในภาคบริการ	1.39
กิจการภาคครอบครัว	2.44
ลูกจ้างทั่วไป	9.76
อื่น ๆ	12.20

แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ร้อยละ 67.94 มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว โดยแรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่จะทำงานในฐานะลูกจ้าง ร้อยละ 56.79 รองลงมาคือประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง ร้อยละ 24.74 และช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ร้อยละ 3.83 ซึ่งร้อยละ 54.01 ไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพในระบบมาก่อน และมีร้อยละ 45.99 ที่เคยประกอบอาชีพในระบบมา โดยเหตุผลส่วนใหญ่ที่ทำให้เปลี่ยนงาน ได้แก่ ต้องการอิสระร้อยละ 21.21 ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า ร้อยละ 12.88 สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย ร้อยละ 11.36 นอกจากนี้ แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.67 ไม่มีความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ

รายการ	ร้อยละ
ประกอบอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว	67.94
ประกอบอาชีพรอง	26.48
ว่างงาน/ไม่ได้รับ	5.57
ก่อนหน้านี้ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่	
ไม่เคยทำงาน/ประกอบอาชีพมาก่อน	54.01
เคยทำงาน	45.99
ข้าราชการ	0.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1.39
พนักงานบริษัทเอกชน	8.36
พนักงานโรงงาน	16.72
อื่น ๆ/ไม่ระบุ	19.51
เหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน (เฉพาะผู้ที่ตอบเคยทำงานมาก่อน)	
เกษียณอายุ/อายุมาก	6.06
ถูกเลิกจ้าง	3.79
ต้องการอิสระ	21.21
สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย	11.36
ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า	12.88
มีปัญหาในที่ทำงาน	0.00
อื่น ๆ/ไม่ระบุ	44.70
ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่	
อยาก	27.87
ไม่อยาก	72.13

รายการ	ร้อยละ
ท่านทำงานในฐานะอะไร	
นายจ้าง	2.79
ลูกจ้าง	56.79
ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า	1.74
การรวมกลุ่ม	2.09
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	24.74
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	3.83
อื่น ๆ	8.01

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

1.2.1 ด้านเศรษฐกิจ พบว่า แรงงานนอกระบบมีรายได้รวมเฉลี่ยเท่ากับ 10,498.95 บาทต่อเดือน โดยร้อยละ 48.08 ที่มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน ซึ่งแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีจำนวนคนที่ร่วมใช้จ่ายต่อคนส่วนใหญ่อยู่ที่ 2 คน ร้อยละ 34.49 และตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 30.31 นอกจากนี้แรงงานนอกระบบ ร้อยละ 35.89 มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย โดยแรงงานนอกระบบร้อยละ 52.96 มีการหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมเงินในระบบ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ

รายการ	ร้อยละ
รายได้รวมเฉลี่ย (รวมรายรับทุกช่องทาง) จำนวน 7,515.27 บาทต่อเดือน	
ต่ำกว่า 9,000 บาท	48.08
9,000 – 15,000 บาท	37.28
มากกว่า 15,000	14.63
จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่าย	
1 คน	9.41
2 คน	34.49
3 คน	25.78
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	30.31
โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่	
เพียงพอ	64.11
ไม่เพียงพอ	35.89
ท่านมีการหนี้สินหรือไม่	
ไม่มี	47.04
มี	52.96
มี ในระบบ	93.42
มี นอกระบบ	5.26
มีทั้งในระบบและนอกระบบ	1.32

จากการสำรวจรายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) ของแรงงานนอกระบบ โดยเฉลี่ย มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 8,874.91 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ ได้รับรายได้เป็นรายงวด/รายครั้ง ร้อยละ 38.68 รองลงมา ได้รับรายได้เป็นรายเดือน ร้อยละ 28.57 และได้รับรายได้เป็นรายวัน ร้อยละ 26.83 โดยแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.61 ระบุว่า รายได้ที่ได้รับมีความคุ้มค่า และมีแรงงานนอกระบบ ร้อยละ 24.39 ระบุว่ารายได้จากการทำงานที่ได้รับไม่มีความคุ้มค่า โดยส่วนมากระบุว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากทำงานหนักเกินไป และเมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.64 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมาย มีเพียง ร้อยละ 31.36 ที่ตั้งเป้าหมาย และร้อยละ 88.89 ของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่าทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน)

รายการ	ร้อยละ
รายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) จำนวน 8,874.91 บาทต่อเดือน	
งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท	
รายชั่วโมง	1.39
รายวัน	26.83
รายสัปดาห์	1.05
รายเดือน	28.57
รายงวด/รายครั้ง	38.68
อื่น ๆ	3.48
รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับความคุ้มค่าต่องานที่ท่านทำหรือไม่	
คุ้มค่า	75.61
ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก	24.39
ทำงานหนักเกินไป	65.71
กำไรน้อย/รายได้น้อย	17.14
รบกวนเวลาส่วนตัวมากเกินไป	5.71
อื่น ๆ	11.43
เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันของท่านคือ	
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	68.64
ตั้งเป้าหมาย	31.36
สำเร็จ	88.89
ไม่สำเร็จ	11.11

1.2.2 ด้านสังคม พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.32 มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ รองลงมาคืออยู่อาศัยกับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 10.45 และอาศัยอยู่ กับผู้อื่น ร้อยละ 1.39 เมื่อสอบถามถึงปัญหาความขัดแย้งกับครอบครัว ชุมชน หรือที่ทำงานพบว่า ส่วน แรงงานนอกระบบเกือบทั้งหมด อยู่ในสังคมอย่างสงบสุขไม่มีปัญหาทะเลาะและขัดแย้งกับใคร มีเพียง ร้อยละ 1.05 ที่มีปัญหา โดยมีปัญหาเรื่องงานและเรื่องอื่น ๆ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม

รายการ	ร้อยละ
สภาพความเป็นอยู่	
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ	84.32
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ	1.39
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง	10.45
อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)	1.39
เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย	0.70
อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้	0.70
อื่น ๆ	1.05
งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ขัดแย้งบ้างหรือไม่	
ไม่มี	98.95
มี	1.05
เรื่องงาน	66.67
เรื่องส่วนตัว	0.00
อื่น ๆ	33.33

1.2.3 ด้านสุขภาพ พบว่า แรงงานนอกระบบเกือบทั้งหมดมีสภาพร่างกายปกติ มีเพียงร้อยละ 1.39 ที่มีความพิการ ซึ่งร้อยละ 50.00 ของผู้พิการเป็นผู้พิการทางการเห็น รองลงมาเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวและการได้ยิน ร้อยละ 25.00 ของผู้พิการทั้งหมด นอกจากนี้ ยังพบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 92.68 ไม่มีโรคประจำตัว และกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจากการทำงานร้อยละ 12.54 ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความปวดเมื่อยจากการทำงาน (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ

รายการ	ร้อยละ
สภาพร่างกาย	
ปกติ	98.61
พิการ ประเภทความพิการ	1.39
การได้ยิน	25.00
การเคลื่อนไหว	25.00
การเห็น	50.00
อื่น ๆ	0.00
มีบัตรประจำตัวคนพิการ	25.00
ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	75.00
ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่	
มี	7.32
ไม่มี	92.68
การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่	
ไม่มี	87.46
มี อย่างไร	12.54
ปวดเมื่อย	97.22
อื่น ๆ	2.78

1.2.4 ด้านความปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน มีเพียงร้อยละ 3.46 ที่เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล และร้อยละ 1.38 ที่เคย และต้องรักษาตัวในโรงพยาบาล สำหรับด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินจากการทำงาน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่เคยประสบเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย

รายการ	ร้อยละ
ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง	
ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน	95.16
เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	3.46
เคย และต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	1.38
ในเวลางาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่	
ไม่เคยประสบเหตุการณ์	100.00

1.2.5 ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค ไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการ มีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม มีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม มีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอ มีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง และมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัย อยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค	0.00	0.35	15.33	52.61	31.71
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า	0.00	0.70	9.76	57.49	32.06
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม	2.79	4.53	19.51	52.96	20.21
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม	9.41	2.09	31.71	40.07	16.72
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่	3.83	5.23	36.59	38.33	16.03
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง	1.74	3.14	27.53	48.43	19.16
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น	2.09	2.79	29.27	45.99	19.86

1.2.6 ด้านการทำงาน พบว่า แรงงานนอกระบบระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด) 8.14 ชั่วโมง/วัน โดยแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนมาก ร้อยละ 89.93 ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ มีเพียงร้อยละ 10.07 ที่มีปัญหา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพระบุว่า มีปัญหาในเรื่องการทำงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมากที่สุด ร้อยละ 3.84 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน

รายการ	ร้อยละ
ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่มีปัญหา	89.93
ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงกันไว้	0.35
ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า	0.35
ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป	0.35
ไม่สามารถหยุดงานได้	1.04
ไม่มีสวัสดิการ	3.82
อื่น ๆ	4.17
ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด)	8.14 ชั่วโมง/วัน

1.2.7 ด้านอื่นๆ ใน 24 ชั่วโมงหรือ 1 วันกลุ่มตัวอย่างมีการแบ่งสัดส่วนเวลางานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 7.71 ชั่วโมงต่อวัน แบ่งอีกประมาณ 7.03 ชั่วโมงเพื่อพักผ่อน ซึ่งร้อยละ 96.86 ของแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจ มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ และร้อยละ 96.17 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ นอกจากนี้ ในเรื่องของชีวิตการทำงานพบว่า แรงงานนอกระบบเกือบทั้งหมดไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และในส่วนของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิตการทำงานพบว่าแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจร้อยละ 41.34 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ส่วนอีกร้อยละ 38.87 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือการมีรายได้เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ

รายการ	ร้อยละ
ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร	
เวลางาน	เฉลี่ย 7.71 ชั่วโมง
เวลาพักผ่อน/นอน	เฉลี่ย 7.03 ชั่วโมง
เวลาส่วนตัว	เฉลี่ย 4.43 ชั่วโมง
เวลาอื่น ๆ	เฉลี่ย 4.16 ชั่วโมง
ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว) หรือไม่	
มี	96.86
ไม่มี	3.14
งานที่ท่านทำ มีเวลาเหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว	
เหมาะสมเพียงพอ	96.17
ไม่เหมาะสมเพียงพอ	3.83
ท่านเคยโดนดูถูก/ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่	
ไม่เคย	99.30
เคย	0.70
อะไรคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานในอนาคตท่าน	
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	41.34
รายได้เพิ่มขึ้น	38.87
เป็นเจ้าของกิจการ	2.12
ขยายกิจการ	0.35
ได้รับการยอมรับ/ยกย่อง	0.71

รายการ	ร้อยละ
มีบ้าน/มีรถ	3.18
หมดภาระหนี้สิน	7.07
บุตรหลานสำเร็จการศึกษา	6.36
อื่น/ไม่ระบุ	1.41

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ
พบว่าแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่เป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมมาตรา 40 ร้อยละ 41.81 ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุ ร้อยละ 14.47 และได้รับสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ 12.54 ในส่วนของการเป็นสมาชิกกองทุนอื่น ๆ ได้แก่ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 45.54 กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ร้อยละ 22.65 และการทำประกันชีวิต ร้อยละ 17.07 นอกจากนี้ แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ร้อยละ 75.26 มีร้อยละ 19.86 ที่เป็นสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรปลูกพืช ร้อยละ 9.41 รองลงมาเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 4.18 และกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 2.79 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ	
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้รับความคุ้มครอง	25.44
ผู้ประกันตน ม.39	8.36
ผู้ประกันตน ม.40	41.81
เบี้ยความพิการ	0.70
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	18.47
เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ	12.54
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	51.22
กองทุนหมู่บ้าน	45.64
การทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	2.09
กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน	0.35
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ	
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	56.79
การทำประกันชีวิต	17.07
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	22.65
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	75.26
OTOP	2.09
วิสาหกิจชุมชน	4.18
กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช	9.41
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	2.79
กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด	1.05
กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0.35

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ มีความพร้อมในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ในระดับปานกลางขึ้นไป ร้อยละ 79.44 แต่มีความพร้อมในระดับน้อยจนไม่สามารถทำได้ ใน 3 เรื่อง ได้แก่ การใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ร้อยละ 64.11 การใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ร้อยละ 56.79 และการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ร้อยละ 60.63 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่สามารถทำได้	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี	5.92	6.97	7.67	23.69	28.22	27.53
ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี	31.71	16.38	16.03	23.34	11.15	1.39
ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี	27.53	12.54	16.72	23.69	17.07	2.44
ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี	30.31	14.98	15.33	21.95	14.98	2.44

สำหรับด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความความชำนาญและมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพนั้น พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจมีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการมากที่สุด ร้อยละ 66.03 ซึ่งส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานแม่บ้าน รองลงมาได้แก่ ทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 13.59 ซึ่งส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานปูน ทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 6.62 ทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 3.83 และทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้าร้อยละ 3.48 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม

รายการ	ร้อยละ
สาขาอาชีพช่าง	13.59
งานไม้	2.09
งานปูน	7.67
งานหล่อ/งานแม่พิมพ์	1.05
ช่างซ่อม	4.18
งานสี	2.09
สาขาอาชีพไฟฟ้า	3.48
งานไฟฟ้า	3.14
งานดูแลระบบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	0.35
สาขาอาชีพศิลปะ	3.83
งานวาด	0.35
งานออกแบบ	0.35
งานตัดเย็บ	2.79
งานเครื่องประดับ	0.35
งานถัก	0.70
สาขาอาชีพภาคบริการ	16.03
งานนวดแผนไทย	2.09
งานแม่บ้าน	5.23

รายการ	ร้อยละ
งานประกอบอาหาร	4.53
งานต้อนรับ	0.35
งานขาย	5.92
งานรักษาความปลอดภัย	1.05
สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ	6.62
การใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล	6.62

เมื่อถามถึงประสบการณ์การเข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงาน พบว่ามีเพียงร้อยละ 23.34 ที่เคยเข้าร่วมการอบรม ซึ่งส่วนใหญ่ เคยเข้าร่วมอบรมในเรื่องงานหัตถกรรม และผู้ที่เคยเข้าร่วมส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.24 ได้นำไปใช้ประโยชน์ และร้อยละ 40.42 ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม โดยมากกว่าครึ่งให้เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมเพราะไม่มีเวลาเข้าร่วมงาน (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม

รายการ	ร้อยละ
ท่านเคยเข้าร่วมการอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือไม่	
เคยเข้าร่วม เกี่ยวกับเรื่องอะไร	23.34
งานหัตถกรรม	58.21
อาหาร	31.34
บริการ	1.49
งานช่าง	8.96
คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	2.99
เกษตร	13.43
หลังอบรมท่านนำความรู้ไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ในงานของท่านหรือไม่	
ได้ใช้	52.24
ไม่ได้ใช้	1.49
ไม่เคยเข้าร่วม สาเหตุ	40.42
ไม่สนใจเข้าร่วมงาน	5.17
ไม่มีเวลาเข้าร่วม	61.21
ไม่ทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดงาน	6.03
สถานที่อบรม/โครงการอยู่ห่างไกล	4.31

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ พบว่า ร้อยละ 93.73 ของแรงงานนอกระบบไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับแรงงานนอกระบบที่ระบุว่าไม่มีปัญหาด้านแรงงานพบว่ามีปัญหาเรื่องการขาดทักษะฝีมือทั่วไปมากที่สุด ร้อยละ 2.09 นอกจากนี้ยังได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบในภาพรวม พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ที่ตนเองประสบ มีงานทำอย่างต่อเนื่อง มีรายได้มั่นคง มีความรู้เรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ ได้รับการคุ้มครอง และสามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคม อยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 15 และ 16)

ตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน	
ไม่มีปัญหา	93.73
ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง	2.09
ขาดทักษะฝีมือทั่วไป	2.44
ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	0.70
ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ	0.70
ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน	0.35
ไม่รู้สิทธิตามกฎหมาย	0.00
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	0.00
ค่าตอบแทน	0.70

ตารางที่ 16 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน

ประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีรายได้ที่มั่นคง	5.23	10.45	48.78	28.57	6.97
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ	6.62	11.50	46.34	29.27	6.27
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง และไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่าง ทัดเทียมแรงงานในระบบ	6.62	11.15	47.74	27.18	7.32

1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.17 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน สำหรับผู้ที่เคยใช้บริการ ส่วนใหญ่เคยใช้บริการสำนักงานประกันสังคมจังหวัดมากที่สุด ร้อยละ 30.31 รองลงมาเป็นสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ร้อยละ 15.33 และสำนักงานแรงงานจังหวัด ร้อยละ 13.94 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน

รายการ	ร้อยละ
หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่เคยใช้บริการ	50.17
สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน	13.94
สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว	3.14
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน	1.74
สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน	30.31
สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	15.33

แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจมีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในเรื่องทุนในการประกอบอาชีพมากที่สุด ร้อยละ 42.51 รองลงมาร้อยละ 42.16 ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องความรู้ด้านกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน และสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม อันดับ 3 ร้อยละ 41.46 ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องอาชีพเสริม พัฒนาฝีมือทั่วไป และค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม โดยมีความต้องการให้ช่วยเหลือในระดับมากที่สุด (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ (ร้อยละ)				
			น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการทำงานในประเทศ	49.48	32.06	2.79	4.88	9.76	11.50	3.14
ต้องการทำงานทำในต่างประเทศ	50.52	30.66	4.53	4.53	7.32	11.85	2.44
ต้องการอาชีพเสริม	39.72	41.46	3.83	5.23	13.59	14.63	4.18
ต้องการพัฒนาฝีมือทั่วไป	39.72	41.46	5.57	4.53	13.94	13.59	3.83
ต้องการพัฒนาทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	42.51	38.68	4.18	4.53	14.29	12.20	3.48
ต้องการการรวมกลุ่มอาชีพ	42.16	39.02	5.23	3.14	12.89	14.29	3.48
ต้องการคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน	40.77	40.42	3.14	4.18	13.94	15.68	3.48
ต้องการความรู้ด้านกฎหมาย	39.02	42.16	3.14	3.14	17.42	14.98	3.48
แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน	39.72	41.11	4.88	6.62	13.59	13.59	2.44
ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม	39.72	41.46	3.14	4.18	14.29	16.72	3.14
ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน	39.02	42.16	2.79	4.88	15.33	16.38	2.79
ทุนในการประกอบอาชีพ	38.68	42.51	2.79	4.18	13.24	17.07	5.23
ความต่อเนื่องในการทำงาน	40.07	41.11	2.09	3.48	15.68	15.68	4.18
สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม	39.02	42.16	3.83	4.18	13.24	16.38	4.53

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลทั่วไป เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด และแรงงานรับจ้างทั่วไป ซึ่งข้อมูลผลการวิเคราะห์กลุ่มอาชีพกับข้อมูลทั่วไป พบว่า

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.11 เพศชายร้อยละ 38.89 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดร้อยละ 43.06 มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงาน อายุระหว่าง 20 - 59 ปี ร้อยละ 65.28 โดยอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืดส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 48.61 โดยเกษตรกร/ประมงน้ำจืดส่วนใหญ่ทำงานในฐานะลูกจ้าง ร้อยละ 56.94 ซึ่งเกษตรกร/ประมงน้ำจืดส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.39 มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.50 ไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพในระบบมาก่อน มีร้อยละ 37.50 ที่เคยประกอบอาชีพในระบบมาก่อน โดยเหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงานส่วนใหญ่ต้องการอิสระร้อยละ 32.00 สำหรับด้านความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 77.78 ไม่มีความต้องการ (ตารางที่ 19 และ 20)

กลุ่มแรงงานรับจ้างทั่วไป เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.50 เพศชายร้อยละ 37.50 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดร้อยละ 48.44 มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงาน อายุระหว่าง 20 - 59 ปี ร้อยละ 65.63 โดยแรงงานรับจ้างทั่วไปส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 46.88 โดยแรงงานรับจ้างทั่วไปทำงานในฐานะลูกจ้าง ร้อยละ 76.56 ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 81.25 มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.38 ไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพในระบบมาก่อน มีร้อยละ 40.63 ที่เคยประกอบอาชีพในระบบมาก่อน โดยเหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงานส่วนใหญ่เพราะว่าค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า ร้อยละ 26.92 สำหรับด้านความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 77.74 ไม่มีความต้องการ (ตารางที่ 19 และ 20)

ตารางที่ 19 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
เพศ		
เพศชาย	38.89	37.50
เพศหญิง	61.11	62.50
สถานภาพ		
โสด	43.06	48.44
สมรส	40.28	40.63
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	16.67	10.94
อายุ		
อายุน้อยกว่า 20 ปี	1.39	0.00
อายุระหว่าง 20 – 59 ปี	65.28	65.63
อายุมากกว่า 59 ปี	33.33	34.38

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	48.61	46.88
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	20.83	23.44
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	16.67	15.63
อนุปริญญา/ปวส.	6.94	10.94
ปริญญาตรี	6.94	3.13

ตารางที่ 20 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
ประกอบอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว	51.39	81.25
ประกอบอาชีพรอง	47.22	18.75
ไม่ระบุ	1.39	0.00
ก่อนหน้าที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่		
ไม่เคยทำงาน	62.50	59.38
เคยทำงาน	37.50	40.63
ข้าราชการ	0.00	0.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.17	0.00
พนักงานบริษัทเอกชน	5.56	7.81
พนักงานโรงงาน	18.06	15.63
อื่น ๆ	9.72	17.19
เหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน (เฉพาะผู้ที่ตอบเคยทำงานมาก่อน)		
เกษียณอายุ/อายุมาก	8.00	11.54
ค่าจ้างรายได้ไม่คุ้มค่า	0.00	26.92
ต้องการอิสระ	32.00	19.23
ถูกเลิกจ้าง	4.00	3.85
มีปัญหาในที่ทำงาน	0.00	0.00
สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย	12.00	11.54
อื่นๆ/ไม่ระบุ	44.00	26.92
ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่		
อยาก	22.22	32.81
ไม่อยาก	77.78	67.19
ท่านทำงานในฐานะอะไร		
นายจ้าง	4.17	0.00
ลูกจ้าง	56.94	76.56
ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า	2.78	3.13
การรวมกลุ่ม	2.78	1.56
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	8.33	0.00
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	20.83	15.63
อื่นๆ	4.17	3.13

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ

2.2.1 ด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด โดยเฉลี่ยมีรายได้เฉลี่ย 9,598.11 บาทต่อเดือน โดยเป็นรายได้จากการทำงานเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 8,405.63 บาทต่อเดือน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 54.17 มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ร้อยละ 37.50 มีผู้ร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้ต่อแรงงาน 1 คน จำนวน 2 คน ซึ่งร้อยละ 36.11 ของเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ระบุว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ร้อยละ 48.61 มีภาระหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้สินที่มาจากการกู้ยืมเงินในระบบ นอกจากนี้ เกษตรกร/ประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.39 ได้รับค่าตอบแทนรายงวด/รายครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 ระบุว่าค่าตอบแทนที่ได้รับ นั้นมีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ มีร้อยละ 25.00 ระบุว่าไม่คุ้มค่า และเมื่อถามถึงการตั้งเป้าหมายในการทำงานในแต่ละวันพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายรายวัน มีเพียงร้อยละ 33.33 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งส่วนใหญ่ระบุว่าทำสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 21 และ 22)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป โดยเฉลี่ยมีรายได้เฉลี่ย 8,412.50 บาทต่อเดือน โดยเป็นรายได้จากการทำงานเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 7,446.88 บาทต่อเดือน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 54.69 มีรายได้ต่ำกว่า ๙,๐๐๐ บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ร้อยละ 37.50 มีผู้ร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้ต่อแรงงาน 1 คน จำนวน 2 คน ซึ่งร้อยละ 45.31 ของแรงงานรับจ้างทั่วไประบุว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย และร้อยละ 46.88 มีภาระหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้สินที่มาจากการกู้ยืมเงินในระบบ นอกจากนี้ แรงงานรับจ้างทั่วไปส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.81 ได้รับค่าตอบแทนรายเดือน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 85.94 ระบุว่าค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นมีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ มีร้อยละ 14.06 ระบุว่าไม่คุ้มค่า และเมื่อถามถึงการตั้งเป้าหมายในการทำงานในแต่ละวันพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.69 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายรายวัน มีร้อยละ 20.31 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งทั้งหมดระบุว่าทำสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ตารางที่ 21 และ 22)

ตารางที่ 21 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
รายได้รวมเฉลี่ย (รวมรายรับทุกช่องทาง)	9,598.11 บาท/เดือน	8,412.50 บาท/เดือน
ต่ำกว่า 9,000 บาท	54.17	54.69
9,000 – 15,000 บาท	34.72	39.06
มากกว่า 15,000	11.11	6.25
จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่าย		
1 คน	8.33	12.50
2 คน	33.33	37.50
3 คน	30.56	25.00
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	27.78	25.00
โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่		
เพียงพอ	63.89	54.69
ไม่เพียงพอ	36.11	45.31
ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่		
ไม่มี	51.39	53.13
มี	48.61	46.88

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
มีในระบบ	88.57	86.67
มี นอกระบบ	8.57	13.33
มี มีทั้งในนอกระบบ	2.86	0.00

ตารางที่ 22 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
รายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว)	8,405.63 บาท/เดือน	7,446.88 บาท/เดือน
งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท		
รายชั่วโมง	0.00	4.69
รายวัน	25.00	31.25
รายสัปดาห์	1.39	1.56
รายเดือน	16.67	32.81
รายงวด/รายครึ่ง	51.39	28.13
อื่น ๆ	5.56	1.56
รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับความคุ้มค่าต่องานที่ท่านทำหรือไม่		
คุ้มค่า	75.00	85.94
ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก	25.00	14.06
ทำงานหนักเกินไป	27.78	11.11
กำไรน้อย/รายได้น้อย	50.00	88.89
รบกวนเวลาส่วนตัวมากเกินไป	11.11	0.00
อื่น ๆ	11.11	0.00
เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันของท่านคือ		
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	66.67	79.69
ตั้งเป้าหมาย	33.33	20.31
สำเร็จ	95.83	92.31
ไม่สำเร็จ	4.17	7.69

2.2.2 ด้านสังคม

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ร้อยละ 91.89 นอกจากนี้ เกษตรกร/ประมงน้ำจืดเกือบทั้งหมด ร้อยละ 98.61 ไม่เคยมีปัญหาทะเลาะหรือขัดแย้งกับใคร (ตารางที่ 23)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ร้อยละ 79.69 นอกจากนี้ แรงงานรับจ้างทั่วไปทั้งหมด ไม่เคยมีปัญหาทะเลาะหรือขัดแย้งกับใคร (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม จำแนกตามกลุ่มอาชีพ
แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
สภาพความเป็นอยู่		
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ	91.89	79.69
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ	0.00	0.00
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง	5.41	15.63
อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)	1.35	1.56
อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้		
เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย	1.35	1.56
งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ชัดแย้งบ้างหรือไม่		
ไม่มี	98.61	100.00
มี	1.39	0.00
เรื่องอื่น ๆ	100.00	0.00

2.2.3 ด้านสุขภาพ

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ทั้งหมดมีสภาพร่างกายปกติ และส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน มีเพียงร้อยละ 15.71 ที่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ส่วนใหญ่เกิดจากความปวดเมื่อยจากการทำงาน (ตารางที่ 24)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป เกือบทั้งหมดมีสภาพร่างกายปกติ มีเพียงร้อยละ 1.56 ที่มีความพิการ และส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน มีเพียงร้อยละ 14.29 ที่มีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ส่วนใหญ่เกิดจากความปวดเมื่อยจากการทำงาน (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ
แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
สภาพร่างกาย		
ปกติ	100.00	98.44
พิการ ประเภทความพิการ	0.00	1.56
การได้ยิน	0.00	1.56
มีบัตรประจำตัวคนพิการ	0.00	0.00
ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	0.00	1.56
ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่		
มี	6.94	9.38
ไม่มี	93.06	90.63
การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่		
ไม่มี	84.29	85.71
มี อย่างไร	15.71	14.29
ปวดเมื่อย	100.00	100.00

2.2.4 ด้านความปลอดภัย

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ร้อยละ 91.67 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน และเกือบทั้งหมดไม่เคยประสบเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน (ตารางที่ 25)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 95.31 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน และทั้งหมดไม่เคยประสบเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง		
ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน	91.67	95.31
เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	6.94	4.69
เคย และต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	2.78	0.00
ในเวลางาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่		
ไม่เคยประสบเหตุการณ์	97.22	98.44
เคยประสบเหตุการณ์	2.78	1.56

2.2.5 ด้านสภาพแวดล้อม

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ที่ได้รับการสำรวจมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันในระดับมากในเรื่องน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค ไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการ การจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม และสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง ในส่วนของความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม มีพื้นที่สันหนาทและการและสวนสาธารณะเพียงพอ และมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง (ตารางที่ 26)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ที่ได้รับการสำรวจมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันในระดับมาก ไม่ว่าจะเป็นน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค ไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการ มีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม มีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม มีพื้นที่สันหนาทและการและสวนสาธารณะเพียงพอ มีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง และมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค					
เกษตรกร/ประมง	0.00	0.00	20.83	48.61	30.56
แรงงานรับจ้างทั่วไป	0.00	1.56	7.81	57.81	32.81
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า					
เกษตรกร/ประมง	0.00	1.39	16.67	54.17	27.78
แรงงานรับจ้างทั่วไป	0.00	1.56	9.38	57.81	31.25
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม					
เกษตรกร/ประมง	0.00	5.56	25.00	45.83	23.61
แรงงานรับจ้างทั่วไป	7.81	1.56	15.63	57.81	17.19
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม					
เกษตรกร/ประมง	0.00	2.78	47.22	29.17	20.83
แรงงานรับจ้างทั่วไป	10.94	1.56	32.81	40.63	14.06
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่					
เกษตรกร/ประมง	0.00	5.56	44.44	30.56	19.44
แรงงานรับจ้างทั่วไป	9.38	7.81	29.69	35.94	17.19
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง					
เกษตรกร/ประมง	2.78	1.39	26.39	50.00	19.44
แรงงานรับจ้างทั่วไป	4.69	6.25	26.56	40.63	21.88
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น					
เกษตรกร/ประมง	0.00	4.17	40.28	34.72	20.83
แรงงานรับจ้างทั่วไป	4.69	4.69	23.44	42.19	25.00

2.2.6 ด้านการทำงาน

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่ร้อยละ 90.41 ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ มีเพียงร้อยละ 2.74 ที่มีปัญหาไม่มีสวัสดิการในการทำงาน นอกจากนี้ จากการสำรวจพบว่าเกษตรกร/ประมงน้ำจืด มีระยะเวลาในการทำงานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 8.02 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 27)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.31 ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ มีเพียงร้อยละ 4.69 ที่มีปัญหาไม่มีสวัสดิการในการทำงาน นอกจากนี้ จากการสำรวจพบว่าผู้ประกอบอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปมีระยะเวลาในการทำงานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 8.40 ชั่วโมงต่อวัน (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพ
แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีปัญหา	90.41	95.31
ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงกันไว้	0.00	0.00
ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า	0.00	0.00
ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป	0.00	0.00
ไม่สามารถหยุดงานได้	0.00	0.00
ไม่มีสวัสดิการ	2.74	4.69
อื่น ๆ	5.48	0.00
ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด)	8.02 ชั่วโมง/วัน	8.40 ชั่วโมง/วัน

2.2.7 ด้านอื่นๆ

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ระบุว่าใน ๑ วันทำงานมีการแบ่งสัดส่วนเวลางานโดยเฉลี่ย 7.70 ชั่วโมงต่อวัน แบ่งอีกประมาณ 6.83 ชั่วโมงเพื่อพักผ่อน ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปร้อยละ 95.77 มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งร้อยละ 98.61 ระบุว่ามียาวานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ นอกจากนี้ เกษตรกร/ประมงน้ำจืด 98.61ร้อยละ 93.75 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงานพบว่า ร้อยละ 45.83 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ส่วนอีกร้อยละ 40.28 มองว่าความความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือการมีรายได้เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 28)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ระบุว่าใน ๑ วันทำงานมีการแบ่งสัดส่วนเวลางานโดยเฉลี่ย 7.43 ชั่วโมงต่อวัน แบ่งอีกประมาณ 7.60 ชั่วโมงเพื่อพักผ่อน ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปทั้งหมด มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งร้อยละ 98.41 ระบุว่ามียาวานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปทั้งหมด ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงานพบว่าร้อยละ 39.06 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ส่วนอีกร้อยละ 43.75 มองว่าความความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือการมีรายได้เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ
แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร		
เวลางาน	เฉลี่ย 7.70 ชั่วโมง/วัน	เฉลี่ย 7.43 ชั่วโมง/วัน
เวลาพักผ่อน/นอน	เฉลี่ย 6.83 ชั่วโมง/วัน	เฉลี่ย 7.60 ชั่วโมง/วัน
เวลาส่วนตัว	เฉลี่ย 3.85 ชั่วโมง/วัน	เฉลี่ย 4.20 ชั่วโมง/วัน
เวลาอื่น ๆ	เฉลี่ย 4.08 ชั่วโมง/วัน	เฉลี่ย 3.13 ชั่วโมง/วัน

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว) หรือไม่		
มี	95.77	100.00
ไม่มี	4.23	0.00
งานที่ท่านทำ มีเวลาเหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว		
เหมาะสมเพียงพอ	1.39	1.59
ไม่เหมาะสมเพียงพอ	98.61	98.41
ท่านเคยโดยถูก/ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่		
ไม่เคย	98.61	100.00
เคย	1.39	0.00
อะไรคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานในอนาคตท่าน		
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	45.83	39.06
รายได้เพิ่มขึ้น	40.28	43.75
เป็นเจ้าของกิจการ	1.39	0.00
ขยายกิจการ	0.00	1.56
มีบ้าน/มีรถ	5.56	6.25
หมดภาระหนี้สิน	6.94	7.81
บุตรหลานสำเร็จการศึกษา	0.00	1.56

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลการได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด มีแรงงานไม่ได้รับความคุ้มครอง ร้อยละ 26.39 และส่วนใหญ่เป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมมาตรา 40 ร้อยละ 43.06 ส่วนกองทุนอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิก ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 47.22 และทำประกันชีวิต ร้อยละ 20.83 และในส่วนของความเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย ร้อยละ 66.67 และเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรปลูกพืชผักที่สุด ร้อยละ 20.83 (ตารางที่ 29)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป มีแรงงานไม่ได้รับความคุ้มครอง ร้อยละ 32.81 และส่วนใหญ่เป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมมาตรา 40 ร้อยละ 35.94 ส่วนกองทุนอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิก ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 32.81 และกองทุนสัจจะออมทรัพย์ ร้อยละ 23.41 และในส่วนของความเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย ร้อยละ 85.94 และเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด ร้อยละ 4.69 (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ		
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้รับความคุ้มครอง	26.39	32.81
ผู้ประกันตน ม.39	2.78	10.94

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
ผู้ประกันตน ม.40	43.06	35.94
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	22.22	15.63
เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ	15.28	12.50
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	50.00	65.63
กองทุนหมู่บ้าน	47.22	32.81
การทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	2.78	0.00
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ท่านดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ		
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	63.89	64.06
การทำประกันชีวิต	20.83	9.38
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	15.28	23.44
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	66.67	85.94
OTOP	2.78	1.56
วิสาหกิจชุมชน	6.94	4.69
กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช	20.83	3.13
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	4.17	0.00
กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด	4.17	0.00
กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1.39	0.00

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความพร้อมและศักยภาพ

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด มีความพร้อมในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ร้อยละ 29.17 ความพร้อมในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่สามารถทำได้ ร้อยละ 31.94 ความพร้อมในการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่สามารถทำได้ ร้อยละ 30.56 และความพร้อมในการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่สามารถทำได้ ร้อยละ 33.33 (ตารางที่ 30)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป มีความพร้อมในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 29.69 ความพร้อมในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่สามารถทำได้ ร้อยละ 28.13 ความพร้อมในการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่สามารถทำได้ ร้อยละ 28.13 และความพร้อมในการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่สามารถทำได้ ร้อยละ 29.69 (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ
แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่ สามารถ ทำได้	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี						
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	1.39	8.33	9.72	22.22	29.17	29.17
แรงงานรับจ้างทั่วไป	14.06	1.56	9.38	26.56	18.75	29.69
ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี						
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	31.94	15.28	22.22	26.39	4.17	0.00
แรงงานรับจ้างทั่วไป	28.13	20.31	14.06	25.00	10.94	1.56
ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี						
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	30.56	8.33	22.22	29.17	9.72	0.00
แรงงานรับจ้างทั่วไป	28.13	15.63	15.63	23.44	14.06	3.13
ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี						
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	33.33	11.11	23.61	20.83	9.72	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	29.69	18.75	12.50	21.88	14.06	3.13

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด มีความพร้อมด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความชำนาญ และมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพภาคบริการมากที่สุด ร้อยละ 15.28 ซึ่งส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานประกอบอาหาร รองลงมาได้แก่ ทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 8.33 ซึ่งส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานปูน ทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 4.14 ทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 4.17 และทักษะในสาขาอาชีพศิลปะร้อยละ 1.39 (ตารางที่ 31)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป มีความพร้อมด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความชำนาญ และมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพช่างมากที่สุด ร้อยละ 14.06 ซึ่งส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานปูน รองลงมาได้แก่ ทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 7.81 ซึ่งส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานแม่บ้าน ทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้าร้อยละ 4.69 ทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 4.69 และทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 3.13 (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม
แรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
สาขาอาชีพช่าง	8.33	14.06
งานไม้	1.39	4.69
งานปูน	5.56	10.94
งานหล่อ/งานแม่พิมพ์	0.00	1.56
ช่างซ่อม	2.78	3.13
งานสี	2.78	0.00

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
สาขาอาชีพไฟฟ้า	4.17	4.69
งานไฟฟ้า	4.17	4.69
สาขาอาชีพศิลปะ	1.39	3.13
งานตัดเย็บ	1.39	1.56
งานถัก	0.00	1.56
สาขาอาชีพภาคบริการ	15.28	7.81
งานวางแผนไทย	1.39	1.56
งานแม่บ้าน	4.17	4.69
งานประกอบอาหาร	5.56	3.13
งานต้อนรับ	0.00	1.56
งานขาย	2.78	1.56
งานรักษาความปลอดภัย	4.17	0.00
สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.17	4.69
การใช้อินเทอร์เน็ตสืบค้นข้อมูล	4.17	4.69

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลปัญหาด้านแรงงาน

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ร้อยละ 94.44 ของแรงงานนอกระบบไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับแรงงานนอกระบบที่ระบุว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ร้อยละ 4.17 และมีความคิดเห็นว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง มีรายได้มั่นคง มีความรู้เรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ ได้รับการคุ้มครอง และสามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 32 และ 33)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 95.31 ของแรงงานนอกระบบไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับแรงงานนอกระบบที่ระบุว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ร้อยละ 3.13 และมีความคิดเห็นว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง มีรายได้มั่นคง มีความรู้เรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ ได้รับการคุ้มครอง และสามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง (ตารางที่ 32 และ 33)

ตารางที่ 32 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน		
ไม่มีปัญหา	94.44	95.31
ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง	4.17	3.13
ขาดทักษะฝีมือทั่วไป	2.78	0.00
ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ	1.39	0.00
ไม่รู้สิทธิตามกฎหมาย	1.39	0.00
ค่าตอบแทน	0.00	1.56

ตารางที่ 33 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

ประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีรายได้ที่มั่นคง					
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	5.56	13.89	52.78	25.00	2.78
แรงงานรับจ้างทั่วไป	6.25	10.94	46.88	29.69	6.25
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ					
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	8.33	15.28	47.22	27.78	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	3.13	15.63	46.88	28.13	6.25
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง และไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่าง ทัดเทียมแรงงานในระบบ					
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	8.33	13.89	51.39	22.22	4.17
แรงงานรับจ้างทั่วไป	4.69	15.63	50.00	23.44	6.25

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.44 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน สำหรับผู้ที่เคยใช้บริการ ส่วนใหญ่เคยใช้บริการสำนักงานประกันสังคมจังหวัดมากที่สุด ร้อยละ 44.44 รองลงมาเป็นสำนักงานแรงงานจังหวัด ร้อยละ 19.44 และสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ร้อยละ 12.50 ในส่วนของความต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือ เกษตรกร/ประมงน้ำจืดส่วนใหญ่ ร้อยละ 34.72 ต้องการให้ช่วยเหลือในระดับมาก 3 เรื่อง ได้แก่ ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม ทุนในการประกอบอาชีพ และสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ครึ่งหนึ่งไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน สำหรับผู้ที่เคยใช้บริการ ส่วนใหญ่เคยใช้บริการสำนักงานประกันสังคมจังหวัดมากที่สุด ร้อยละ 29.69 รองลงมาเป็นสำนักงานแรงงานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ร้อยละ 15.63 ในส่วนของความต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือ แรงงานรับจ้างทั่วไปส่วนใหญ่ร้อยละ 43.75 ต้องการให้ช่วยเหลือในระดับมาก 4 เรื่อง ได้แก่ พัฒนาฝีมือทั่วไป ความรู้ด้านกฎหมาย ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม และข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน

ตารางที่ 34 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

รายการ	ร้อยละ	
	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	แรงงานรับจ้างทั่วไป
หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่เคยใช้บริการ	44.44	50.00
สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน	19.44	15.63
สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว	4.17	4.69
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน	1.39	3.13
สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน	44.44	29.69
สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	12.50	15.63

ตารางที่ 35 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามแรงงานรับจ้างทั่วไปและกลุ่มอาชีพลูกจ้างทั่วไป

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ (ร้อยละ)				
			น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการหางานทำในประเทศ							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	66.04	25.00	0.00	2.78	12.50	8.33	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	56.36	37.50	3.13	7.81	9.38	9.38	7.81
ต้องการหางานทำในต่างประเทศ							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	65.96	22.22	1.39	4.17	5.56	9.72	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	60.66	37.50	6.25	7.81	9.38	7.81	6.25
ต้องการอาชีพเสริม							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	56.60	31.94	0.00	4.17	13.89	12.50	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	50.91	42.19	4.69	6.25	14.06	10.94	6.25
ต้องการพัฒนาฝีมือทั่วไป							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	58.49	30.56	1.39	5.56	13.89	8.33	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	49.09	43.75	9.38	6.25	9.38	10.94	7.81
ต้องการพัฒนาทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	62.26	27.78	2.78	4.17	11.11	6.94	2.78
แรงงานรับจ้างทั่วไป	54.55	39.06	3.13	6.25	12.50	10.94	6.25
ต้องการการรวมกลุ่มอาชีพ							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	60.38	29.17	1.39	2.78	11.11	11.11	2.78
แรงงานรับจ้างทั่วไป	52.73	40.63	4.69	4.69	14.06	12.50	4.69
ต้องการคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	58.49	30.56	0.00	5.56	11.11	12.50	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	50.91	42.19	6.25	4.69	7.81	17.19	6.25
ต้องการความรู้ด้านกฎหมาย							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	54.72	33.33	0.00	4.17	15.28	9.72	4.17
แรงงานรับจ้างทั่วไป	49.09	43.75	4.69	4.69	15.63	14.06	4.69
แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	56.60	31.94	1.39	9.72	11.11	8.33	1.39
แรงงานรับจ้างทั่วไป	50.00	42.19	6.25	4.69	7.81	17.19	6.25
ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	52.83	34.72	1.39	4.17	12.50	12.50	4.17
แรงงานรับจ้างทั่วไป	49.09	43.75	3.13	7.81	10.94	15.63	6.25
ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	54.72	33.33	1.39	4.17	11.11	13.89	2.78
แรงงานรับจ้างทั่วไป	49.09	43.75	3.13	9.38	10.94	15.63	4.69
ทุนในการประกอบอาชีพ							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	52.83	34.72	0.00	2.78	9.72	18.06	4.17
แรงงานรับจ้างทั่วไป	50.91	42.19	4.69	6.25	10.94	12.50	7.81
ความต่อเนื่องในการทำงาน							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	53.85	33.33	0.00	2.78	13.89	13.89	2.78
แรงงานรับจ้างทั่วไป	51.79	42.19	3.13	6.25	12.50	14.06	6.25
สนับสนุนอาชีพเกษตรกรกรม							
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	52.83	34.72	0.00	4.17	9.72	18.06	2.78
แรงงานรับจ้างทั่วไป	50.91	42.19	3.13	7.81	14.06	10.94	6.25

3. ผลการวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

ภาพรวม พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 54.55 และ ร้อยละ 45.45 ตามลำดับ) และในกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 64.49 และ 35.51 ตามลำดับ) (ตารางที่ 36)

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด พบว่า กลุ่มที่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเท่ากับแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และในกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 64.29 และ 35.71 ตามลำดับ) (ตารางที่ 36)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป พบว่า กลุ่มที่ได้รับสวัสดิการทั้งหมดมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายทั้งหมด และในกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 57.38 และ 42.62 ตามลำดับ) (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

กลุ่มอาชีพ	ไม่ได้รับสวัสดิการ (ร้อยละ)			ได้รับสวัสดิการ (ร้อยละ)		
	รายได้เพียงพอ (1)	รายได้ไม่เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1)-(2)	รายได้เพียงพอ (1)	รายได้ไม่เพียงพอ (1)	ผลต่าง (1)-(2)
ว่างงาน	60.00	40.00	20.00	0.00	0.00	0.00
กิจการภาคครอบครัว	100.00	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	64.29	35.71	28.58	50.00	50.00	0.00
ขายของเก่า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
คนขับรถรับจ้าง	100.00	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก	81.25	18.75	62.50	100.00	0.00	100.00
ทำงานในภาคบริการ	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	0.00	100.00	-100.00	0.00	0.00	0.00
พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย	88.00	12.00	76.00	50.00	50.00	0.00
ฟรีแลนซ์/อิสระ	77.78	22.22	55.56	0.00	0.00	0.00
แรงงานรับจ้างทั่วไป	57.38	42.62	14.76	0.00	100.00	-100.00
แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล	0.00	100.00	-100.00	0.00	0.00	0.00
ลูกจ้างทั่วไป	51.85	48.15	3.70	100.00	0.00	100.00
ลูกจ้างทำงานบ้าน	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00
อื่นๆ	63.64	36.36	27.28	100.00	0.00	100.00
ภาพรวม	64.49	35.51	28.98	54.55	45.45	9.10

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และ วิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ

จากการประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบมีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.37 โดยมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 3.37 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล และความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ในระดับ “น้อย” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.11, 2.22 และ 1.79 ตามลำดับ

เมื่อจากการประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบตามกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพที่มีความพร้อมและศักยภาพมากที่สุด คือ คนขับรถรับจ้าง และแรงงานรับจ้างทางการเกษตรตามฤดูกาล (3.00) รองลงมา คือ ผู้ว่างงาน (2.295) และผู้ทำงานในภาคบริการ (2.75) ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีศักยภาพและความพร้อมโดยเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ลูกจ้างทำงานบ้าน และฟรีแลนซ์/อิสระ (1.69)

และเมื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มอาชีพ โดย พิจารณาจากจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในกลุ่มอาชีพ แต่ละกลุ่มอาชีพมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “น้อย” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.15 โดยมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “มาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 3.57 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล และความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ในระดับ “น้อย” ที่คะแนนเฉลี่ย 1.67, 1.79 และ 1.56 ตามลำดับ และกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “น้อย” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.17 โดยมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 3.23 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล และความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ในระดับ “น้อย” ที่คะแนนเฉลี่ย 1.81, 1.89 และ 1.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ

อาชีพหลัก	ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี	ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี	ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ได้อย่างดี	ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี	ระดับความคิดเห็น
กิจการภาคครอบครัว	3.29	1.86	2.14	1.71	2.25
เกษตรกร/ประมง	3.57	1.67	1.79	1.56	2.15
คนขับรถรับจ้าง	3	3	3	3	3
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก	3.47	1.82	1.82	2.41	2.38
ทำงานในภาคบริการ	4	2.75	3	1.25	2.75
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	2.5	2.5	2.5	2.5	2.5
พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย	3.52	1.96	2.26	1.96	2.43

อาชีพหลัก	ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และ เขียน ได้อย่างดี	ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี	ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี	ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี	ระดับความคิดเห็น
ฟรีแลนซ์/อิสระ	2.56	1.33	1.44	1.44	1.69
แรงงานรับจ้างทั่วไป	3.23	1.81	1.89	1.75	2.17
แรงงานรับจ้างทางการเกษตรตามฤดูกาล	4.5	3	3	1.5	3
ลูกจ้างทั่วไป	3.39	1.64	1.79	1.25	2.02
ลูกจ้างทำงานบ้าน	3.25	1.5	1.5	0.5	1.69
ว่างงาน	3	3	2.93	2.87	2.95
อื่นๆ	3.91	1.71	2.03	1.4	2.26
เฉลี่ยรวม	3.37	2.11	2.22	1.79	2.37

5. ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบคุณภาพชีวิตโดยรวมแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครนายกเฉลี่ยทั้ง ๘ ด้าน เท่ากับ ๕๘.๔๘ โดยให้คะแนนด้านสุขภาพมากที่สุด (๖๐.๖๖ คะแนน) รองลงมา คือ คะแนนด้านความพร้อมและศักยภาพ (๖๐.๑๖ คะแนน) และคะแนนด้านเศรษฐกิจ (๖๐.๑๒ คะแนน) ตามลำดับ และให้คะแนนด้านความปลอดภัยต่ำที่สุด (๕๓.๓๓ คะแนน) นอกจากนี้ แรงงานนอกระบบให้ความน้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยมากที่สุด (ร้อยละ ๒๕.๑๔) รองลงมาคือด้านการทำงาน (ร้อยละ ๑๙.๘๖) และด้านสภาพแวดล้อม (ร้อยละ ๑๓.๙๒) ตามลำดับ และให้ความสำคัญด้านสุขภาพ ต่ำที่สุด (ร้อยละ ๖.๒๙)

ตารางที่ 38 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ด้าน	น้ำหนัก	คะแนน
ด้านเศรษฐกิจ	8.99	60.12
ด้านสังคม	7.68	59.48
ด้านสุขภาพ	6.29	60.66
ด้านความปลอดภัย	25.14	53.33
ด้านสภาพแวดล้อม	13.92	58.69
ด้านการทำงาน	19.86	56.09
ด้านความพร้อมและศักยภาพ	6.86	60.16
ด้านอื่น ๆ	11.27	59.28
รวม 8 ด้าน	58.48	

ภาคผนวก

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีแรงงานนอกระบบมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้มีงานทำทั้งหมด และเป็นกำลังแรงงานที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ผ่านมาพบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และมักประสบปัญหาเกี่ยวกับค่าตอบแทน การไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ทำงานหนัก ไม่ได้รับสวัสดิการ ไม่มีวันหยุด และไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน) สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายกจึงได้จัดทำ **โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบจังหวัดนครนายก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖** เพื่อเก็บข้อมูลรายละเอียดของแรงงานนอกระบบในจังหวัดนครนายก นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิเคราะห์ และดำเนินการส่งเสริมคุ้มครอง และพัฒนาแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานพิการ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑. เพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ สำหรับวัดการดำรงชีวิตที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ในแต่ละพื้นที่จังหวัดและประเทศ และเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดมาตรการ แผน และนโยบาย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

๒.๒. เพื่อสำรวจและจัดเก็บข้อมูลแรงงานนอกระบบ อาชีพ ชื่อ-สกุล การศึกษา รายได้ อาชีพ สภาพร่างกาย ระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ความต้องการการช่วยเหลือ เป็นต้น

๓. เป้าหมาย

ข้อมูลรายละเอียดของแรงงานนอกระบบ จำนวน ๒๘๒ คน

๔. วิธีดำเนินงานหรือกิจกรรม

๔.๑. ดำเนินการสำรวจและข้อมูลแรงงานนอกระบบรายละเอียด รอบที่ ๑ ในระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ และบันทึกผลการสำรวจไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

๔.๒. ดำเนินการสำรวจและข้อมูลแรงงานนอกระบบรายละเอียด รอบที่ ๒ ในระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ – ๓๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ และบันทึกผลการสำรวจไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

๔.๓. จัดทำรายงานผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจแรงงานนอกระบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๖

๖. พื้นที่ดำเนินโครงการ

จังหวัดนครนายก

๗. งบประมาณ

งบประมาณ จำนวน ๑๑,๒๘๐.- บาท (หนึ่งหมื่นสองพันแปดสิบบาทถ้วน)

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีระบบฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบที่ได้รับการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของประเทศ
- ๒) หน่วยงานภายในกระทรวงแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นเครื่องชี้แนวโน้มภาพการณ์จ้างงาน ความต้องการแรงงานและการผลิตแรงงาน รวมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อวางแผนและพัฒนากำลังคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบสอบถาม

โครงการจัดทำดัชนีวัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ หน้า ๑

คำชี้แจง คณะผู้สำรวจขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อ
ผลประโยชน์ในการจัดทำการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถาม ถือว่าเป็น
ความลับทางราชการ ไม่ถูกนำไปใช้ในทางธุรกิจ ไม่ว่ากล่าวผิด ๆ ทั้งสิ้น

รหัสชุดข้อมูล ----
จังหวัด เขต เขตที่แบบสอบถาม

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑.๑ ชื่อ-นามสกุล .....

๑.๒ เลขประจำตัวประชาชน ----
(ใช้เพื่อยืนยันตัวตนกับการปกครองถือว่า เป็นความลับทางราชการ ไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจ ไม่ว่ากล่าวผิด ๆ ทั้งสิ้น)

๑.๓ เบอร์โทรศัพท์ .....

๑.๔ ภูมิลำเนา ..... (โปรดระบุจังหวัด)

๑.๕ ที่อยู่ปัจจุบัน/ที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่/หมู่บ้าน ..... ซอย ..... ถนน .....
ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ .....

๑.๖ เพศ ☐ ๑) ชาย ☐ ๒) หญิง

๑.๗ สถานภาพ ☐ ๑) โสด ☐ ๒) สมรส ☐ ๓) หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่

๑.๘ สถานะด้านอายุและวันเดือนปีเกิด

๑.๘.๑ อายุ ..... ปี ๑.๘.๒ วันเดือนปีเกิด (วัน/เดือน/ปีพ.ศ.) .....

๑.๙ วุฒิมัธยมศึกษาสูงสุด (ที่สำเร็จการศึกษา)

☐ ๑) ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ☐ ๒) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
☐ ๓) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า ☐ ๔) อนุปริญญา/ปวส.
☐ ๕) ปริญญาตรี ☐ ๖) สูงกว่าปริญญาตรี
☐ ๗) กำลังศึกษา ระดับ/ชั้นปี ..... โรงเรียน/สถาบัน/มหาวิทยาลัย .....

๑.๑๐ การประกอบอาชีพ

๑.๑๐.๑ อาชีพหลัก (อาชีพที่มีรายได้สูงสุด)

☐ ๑) ว่างาน ☐ ๒) ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ☐ ๓) ลูกจ้างทำงานบ้าน
☐ ๔) แรงงานรับจ้างทั่วไป ☐ ๕) แรงงานรับจ้างทำกรรมกรรมตามฤดูกาล ☐ ๖) แรงงานปรอมงพื้นบ้าน
☐ ๗) เกษตรกร/ปรอมงน้ำจืด ☐ ๘) พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย ☐ ๙) คนขับรถรับจ้าง
☐ ๑๐) เจ้าของกิจการขนาดเล็ก ☐ ๑๑) ขายของเก่า ☐ ๑๒) ฟรีแลนซ์/อิสระ
☐ ๑๓) ทำงานในภาคบริการ ☐ ๑๔) กิจการภาคครอบครัว ☐ ๑๕) ลูกจ้างทั่วไป
☐ ๑๖) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๑.๑๐.๒ ท่านมีอาชีพรองหรือไม่ (อาชีพที่มีรายได้อันดับที่ ๒)
☐ ๑) มี โปรดระบุ ..... ☐ ๒) ไม่มี

๑.๑๐.๓ อาชีพในปัจจุบันท่านทำมานานเท่าใด ..... (ปี/เดือน)

โครงการจัดทำดัชนีวัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

หน้า ๒

๑.๑๐.๔ ก่อนหน้าที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่

☐ ๑) ไม่เคยทำงาน/ประกอบอาชีพมาก่อน (ข้ามไปข้อ ๑.๑๐.๖)

☐ ๒) เคย โปรดระบุอาชีพ

☐ ๒.๑) ข้าราชการ

☐ ๒.๒) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ ๒.๓) พนักงานบริษัทเอกชน

☐ ๒.๔) พนักงานโรงงาน

☐ ๒.๕) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๑.๑๐.๕ เหตุผลที่ทำให้ท่านเปลี่ยนงาน

☐ ๑) เกษียณอายุ/อายุมาก

☐ ๒) ถูกเลิกจ้าง

☐ ๓) ต้องการอิสระ

☐ ๔) สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย

☐ ๕) ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า

☐ ๖) มีปัญหาในที่ทำงาน

☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๑.๑๐.๖ ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่

☐ ๑) อยาก เนื่องจาก

☐ ๑.๑) ต้องการสวัสดิการ

☐ ๑.๒) รายได้มั่นคง

☐ ๑.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

☐ ๒) ไม่อยาก เนื่องจาก

☐ ๒.๑) ต้องการอิสระ

☐ ๒.๒) ไม่ต้องการจ่ายประกันสังคม

☐ ๒.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๑.๑๐.๗ ท่านทำงานในฐานะอะไร

☐ ๑) นายจ้าง

☐ ๒) ลูกจ้าง

☐ ๓) ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า

☐ ๔) การรวมกลุ่ม

☐ ๕) ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง

☐ ๖) ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

ด้านเศรษฐกิจ

๒.๑ รายได้รวมโดยเฉลี่ยของท่านในปัจจุบัน (รวมรายรับทุกช่องทาง).....บาท/เดือน

๒.๒ จำนวนคนที่รวมใช้จ่ายจากรายได้ของท่าน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม) ..... คน

๒.๓ โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่ ☐ ๑) เพียงพอ ☐ ๒) ไม่เพียงพอ

๒.๔ ท่านมีการขหนี้สินหรือไม่ ☐ ๑) มี ☐ ๒) ไม่มี (ข้ามไปข้อ ๒.๖)

๒.๕ การขหนี้สินส่วนใหญ่ของท่านมาจาก ☐ ๑) ในระบบ ☐ ๒) นอกระบบ

๒.๖ รายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) ที่ได้รับประมาณ.....บาท/เดือน

๒.๗ งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท

☐ ๑) รายชั่วโมง

☐ ๒) รายวัน

☐ ๓) รายสัปดาห์

☐ ๔) รายเดือน

☐ ๕) รายงวด/รายครึ่ง

☐ ๖) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

โครงการจัดทำดัชนีวัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

หน้า ๓

๒.๘ รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับมีความคุ้มค่าต่องานที่ท่านทำหรือไม่

- ☐ ๑) คุ้มค่า
- ☐ ๒) ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก ☐ ๒.๑) ทำงานหนักเกินไป ☐ ๒.๒) กำไรน้อย/รายได้น้อย
- ☐ ๒.๓) ระยะเวลาส่วนตัวมากเกินไป ☐ ๒.๔) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๙ เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันของท่านคือ

- ☐ ๑) ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย
- ☐ ๒) ตั้งเป้าหมาย สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ ☐ ๒.๑) สำเร็จ ☐ ๒.๒) ไม่สำเร็จ เนื่องจาก.....

ด้านสังคม

๒.๑๐ สภาพความเป็นอยู่

- ☐ ๑) มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ☐ ๒) มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ
- ☐ ๓) อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ธิดา พี่น้อง ☐ ๔) อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)
- ☐ ๕) อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้ ☐ ๖) เข้าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย
- ☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๑๑ งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ชัดแย้งบ้างหรือไม่

- ☐ ๑) ไม่มี ☐ ๒) มี.....ครั้ง / เรื่องอะไร
- ☐ ๒.๑) เรื่องงาน ☐ ๒.๒) เรื่องส่วนตัว ☐ ๒.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ด้านสุขภาพ

๒.๑๒ สภาพร่างกาย

- ☐ ๑) ปกติ (ข้ามไปข้อ ๒.๑๓)
- ☐ ๒) พิการ
- ๒.๑) ประเภทความพิการ ☐ ๑) การมองเห็น ☐ ๒) การได้ยิน
- ☐ ๓) การเคลื่อนไหว ☐ ๔) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- ๒.๒) มีบัตรประจำตัวคนพิการหรือไม่ ☐ ๑) มี เลขประจำตัวคนพิการ ..... ☐ ๒) ไม่มี

๒.๑๓ ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่

- ☐ ๑) มี โปรดระบุ ..... ☐ ๒) ไม่มี

๒.๑๔ การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่

- ☐ ๑) ไม่มี ☐ ๒) มี อย่างไร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- ☐ ๒.๑) เครียด ☐ ๒.๒) ปวดเมื่อย ☐ ๒.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ด้านความปลอดภัย

๒.๑๕ ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง

- ☐ ๑) ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน
- ☐ ๒) เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล .....ครั้ง
- ☐ ๓) เคย และต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล .....ครั้ง

โครงการจัดทำดัชนีวัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

หน้า ๔

๒.๑๖ ในเวลางาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่

- ☐ ๑) ไม่เคยประสบเหตุการณ์ ☐ ๒) เคย.....ครั้ง เรื่องอะไร
☐ ๒.๑) ลักทรัพย์ ☐ ๒.๒) จี้/ปล้น ☐ ๒.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ด้านสภาพแวดล้อม

๒.๑๗ ระยะทางจากที่พักไปยังที่ทำงานหลักของท่านประมาณ ..... กม.

๒.๑๘ ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อม โดยที่ ๑=น้อยที่สุด, ๒=น้อย, ๓=ปานกลาง, ๔=มาก, ๕=มากที่สุด

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค					
๒) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า					
๓) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม					
๔) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม					
๕) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่					
๖) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง					
๗) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น					

ด้านการทำงาน

๒.๑๙ ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) ไม่มีปัญหา (ข้ามไปข้อ ๒.๒๐) ☐ ๒) ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงไว้ ☐ ๓) ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า
☐ ๔) ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป ☐ ๕) ไม่สามารถหยุดงานได้ ☐ ๖) ไม่มีสวัสดิการ
☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๒.๒๐ ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด) โดยเฉลี่ย..... ชั่วโมง/วัน

ด้านอื่น ๆ

๒.๒๑ ใน ๒๔ ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลาทำงานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร

- ☐ ๑) เวลาทำงาน.....ชั่วโมง ☐ ๒) เวลาพักผ่อน/นอน.....ชั่วโมง
☐ ๓) เวลาส่วนตัว.....ชั่วโมง ☐ ๔) เวลาอื่น ๆ .....ชั่วโมง

โครงการจัดทำดัชนีวัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

หน้า ๕

๒.๒๒ ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว)หรือไม่

- ☐ ๑) มี ☐ ๒) ไม่มี

๒.๒๓ งานที่ท่านทำ มีเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว

- ☐ ๑) เหมาะสมเพียงพอ ☐ ๒) ไม่เหมาะสมไม่เพียงพอ

๒.๒๔ ท่านเคยโดนตู่ถูก/ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่

- ☐ ๑) ไม่เคย ☐ ๒) เคย.....ครั้ง จากใคร
- ☐ ๒.๑) หัวหน้า/นายจ้าง ☐ ๒.๒) ครอบครัว ☐ ๒.๓) เพื่อน
- ☐ ๒.๔) เพื่อนร่วมงาน ☐ ๒.๕) บุคคลทั่วไป ☐ ๒.๖) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๒๕ อะไรคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานในอนาคตของท่าน

- ☐ ๑) ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย (ข้ามไปข้อ ๒.๒๗) ☐ ๒) รายได้เพิ่มขึ้น ☐ ๓) เป็นเจ้าของกิจการ
- ☐ ๔) ขยายกิจการ ☐ ๕) ได้รับการยอมรับ/ยกย่อง ☐ ๖) มีบ้าน/มีรถ
- ☐ ๗) หมดภาระหนี้สิน ☐ ๘) บุตรหลานสำเร็จการศึกษา ☐ ๙) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๒๖ ท่านดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้แล้ว..... เปอร์เซ็น (%)

๒.๒๗ อะไรที่ชะลอหรือทำให้คุณภาพชีวิตในด้านแรงงานของท่านให้ดีขึ้นได้

- ☐ ๑) การมีสวัสดิการ ☐ ๒) รายได้มั่นคง ☐ ๓) เวลางานสมดุลกับเวลาพักผ่อน
- ☐ ๔) รายได้เพียงพอกับรายจ่าย ☐ ๕) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ ๓ การได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม

ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ

๓.๑ ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) ไม่ได้รับความคุ้มครอง ☐ ๒) ผู้ประกันตน ม.๓๔ ☐ ๓) ผู้ประกันตน ม.๔๐
- ☐ ๔) เบี้ยความพิการ ☐ ๕) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ☐ ๖) อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ☐ ๗) เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ

๓.๒ กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) ไม่ได้เป็นสมาชิก ☐ ๒) กองทุนหมู่บ้าน ☐ ๓) กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)
- ☐ ๔) กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน ☐ ๕) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ

๓.๓ กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) ไม่ได้เป็นสมาชิก ☐ ๒) การทำประกันชีวิต
- ☐ ๓) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ☐ ๔) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

โครงการจัดทำดัชนีวัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

หน้า ๖

๓.๔ การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) ไม่ได้เป็นสมาชิก   ☐ ๒) OTOP   ☐ ๓) วิสาหกิจชุมชน
☐ ๔) กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช   ☐ ๕) กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์   ☐ ๖) กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด
☐ ๗) กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล   ☐ ๘) กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ   ☐ ๙) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ส่วนที่ ๔ ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ

โดยที่ ๑=น้อยที่สุด, ๒=น้อย, ๓=ปานกลาง, ๔=มาก, ๕=มากที่สุด

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่ สามารถ ทำได้	ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๔.๑ ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)						
๔.๒ ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ)						
ในกรณีที่ท่านสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองได้ ภาษาดังกล่าวคือ.....						
๔.๓ ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)						
๔.๔ ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)						

๔.๑ ท่านมีทักษะความพร้อม/ความชำนาญและศักยภาพในการทำงาน ในสาขาอาชีพใดบ้าง

☐ ๑) สาขาอาชีพช่าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) งานไม้   ☐ ๒) งานปูน   ☐ ๓) งานอะลูมิเนียม   ☐ ๔) งานหล่อ/งานแม่พิมพ์
☐ ๕) งานซ่อม   ☐ ๖) งานสี   ☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

☐ ๒) สาขาอาชีพไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) งานไฟฟ้า   ☐ ๒) งานดูแลระบบคอมพิวเตอร์
☐ ๓) งานซ่อมบำรุงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์   ☐ ๔) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

☐ ๓) สาขาอาชีพศิลปะ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) งานวาดภาพ   ☐ ๒) งานปั้น   ☐ ๓) งานออกแบบ   ☐ ๔) งานแกะสลัก
☐ ๕) งานตัดเย็บ   ☐ ๖) งานเครื่องประดับ   ☐ ๗) งานถัก   ☐ ๘) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

☐ ๔) สาขาอาชีพภาคบริการ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) งานนวดแผนไทย   ☐ ๒) งานแม่บ้าน   ☐ ๓) งานประกอบอาหาร
☐ ๔) งานต้อนรับ   ☐ ๕) งานขาย   ☐ ๖) งานรักษาความปลอดภัย
☐ ๗) งานดูแลผู้สูงอายุและเด็กปฐมวัย   ☐ ๘) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

โครงการจัดทำดัชนีวัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

หน้า ๗

☐ ๕) สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) การใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล ☐ ๒) งานเขียนโปรแกรม ☐ ๓) งานตัดต่อวิดีโอ
☐ ๔) กราฟฟิกส์ดีไซน์ ☐ ๕) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๕.๒ ท่านเคยเข้าร่วมการอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือไม่

☐ ๑) เคยเข้าร่วม

เกี่ยวกับเรื่องอะไร

- ☐ ๑) งานหัตถกรรม/งานฝีมือ ☐ ๒) อาหาร ☐ ๓) บริการ ☐ ๔) งานช่าง
☐ ๕) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ☐ ๖) เกษตร ☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

หลังอบรมท่านนำความรู้ไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ในงานของท่านหรือไม่

- ☐ ๑) ได้ใช้ ☐ ๒) ไม่ได้ใช้

☐ ๒) ไม่เคยเข้าร่วม กรุณาระบุสาเหตุ

- ☐ ๒.๑) ไม่สนใจเข้าร่วม ☐ ๒.๒) ไม่มีเวลาเข้าร่วม ☐ ๒.๓) ไม่ทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดงาน
☐ ๒.๔) สถานที่จัดอบรม/โครงการอยู่ห่างไกล ☐ ๒.๕) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ ๕ ปัญหาด้านแรงงาน

๕.๑ ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) ไม่มีปัญหา (ข้ามไปข้อ ๕.๒) ☐ ๒) ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ☐ ๓) ขาดทักษะฝีมือทั่วไป
☐ ๔) ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ☐ ๕) ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ
☐ ๖) ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน ☐ ๗) ไม่รู้สิทธิตามกฎหมาย ☐ ๘) สภาพแวดล้อมในการทำงาน
☐ ๙) ค่าตอบแทน ☐ ๑๐) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๕.๒ ความคิดเห็นด้านปัญหาแรงงาน

โดยที่ ๑=น้อยที่สุด, ๒=น้อย, ๓=ปานกลาง, ๔=มาก, ๕=มากที่สุด

ประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑) แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีรายได้ที่มั่นคง					
๒) แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ					
๓) แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง และไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่าง ทัดเทียมแรงงานในระบบ					

ส่วนที่ ๖ ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

๖.๑ หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ☐ ๑) ไม่เคยใช้บริการ (ข้ามไปข้อ ๖.๒)   ☐ ๒) สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน
☐ ๓) สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว
☐ ๔) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน
☐ ๕) สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน
☐ ๖) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด
☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๖.๒ ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

โดยที่ ๑=น้อยที่สุด, ๒=น้อย, ๓=ปานกลาง, ๔=มาก, ๕=มากที่สุด

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ ต้องการ ความ ช่วยเหลือ	ระดับความ ต้องการ ความช่วยเหลือ					กรุณารับ รายละเอียดที่ท่าน ต้องการความ ช่วยเหลือจาก ภาครัฐ (ถ้ามี)
		๑	๒	๓	๔	๕	
๖.๒.๑ ต้องการหางานทำในประเทศ							
๖.๒.๒ ต้องการหางานทำในต่างประเทศ							
๖.๒.๓ ต้องการอาชีพเสริม							
๖.๒.๔ ต้องการพัฒนาศักยภาพทั่วไป							
๖.๒.๕ ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม							
๖.๒.๖ ต้องการการรวมกลุ่มอาชีพ							
๖.๒.๗ ต้องการความรู้ความปลอดภัยในการทำงาน							
๖.๒.๘ ต้องการความรู้ด้านกฎหมาย							
๖.๒.๙ แกไขสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน							
๖.๒.๑๐ ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม							
๖.๒.๑๑ ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน							
๖.๒.๑๒ ทุนในการประกอบอาชีพ							
๖.๒.๑๓ ความต่อเนื่องในการทำงาน							
๖.๒.๑๔ สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม							
๖.๒.๑๕ อื่น ๆ โปรดระบุ.....							

ขอขอบพระคุณที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้

สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายก